

Sećanje na reku

Jelena Vezmar rođena je 1996. godine u Beogradu. Završila je osnovne i master studije primenjenog slikarstva na Fakultetu primenjenih umetnosti u Beogradu. Kroz svoje stvaralaštvo istražuje međuodnose individue i društva, psihološke fenomene i mehanizme komunikacije unutar određene kulturološke sredine. Glavni medij kojim komunicira je slika na platnu i medijapanu, ali stvara i u drugim materijalima. Učesnica je brojnih radionica, umetničkih i filmskih projekata, kao i grupnih izložbi.

Dobitnica je nekoliko nagrada od kojih su najznačajnije:
Nagrada za najbolji portret na takmičenju „Portret godine“, 2022.
Nagrada Fakulteta primenjenih umetnosti u Beogradu za seriju malih radova “Momčilo Moma Marković”, 2019.
Nagrada Fakulteta primenjenih umetnosti u Beogradu za crtež „Miodrag Vujačić Mirski“, 2017.

Dom omladine Beograda
Makedonska 22
dobinfo@domomladine.org
www.domomladine.org

Za izdavača:
Andrija Bojanić, v.d. direktora
Urednica programa:
Marta Marković

Savet Galerije:
Ana Veljković
Saša Janjić
Marko Lađušić
Predrag Damjanović

Dizajn:
Dom omladine Beograda
Štampa:
DonatGraf

Jelena Vezmar

IZGUBLJENO ZAMENJENO

13 – 25. FEBRUAR 2024.
GALERIJA DOMA OMLADINE BEOGRADA

IZGUBLJENO – ZAMENJENO / Jelena Vezmar

„Izgubljeno - zamenjeno” naziv je izložbe Jelene Vezmar. Međutim, gledajući njene slike, u prvi mah, ništa ne deluje kao da nedostaje. Ceo format je osvojen kolažiranim poljima boje. Kako bismo razumeli o čemu je reč, potrebo je izvršiti mentalni eksperiment i ići obrnuto od procesa nastanka slike.

Na svakom od kolaža se vidi jedan jasno naslikan fotografski fragment čija veličina varira od platna do platna – on je polazište. Zamislimo prazno platno sa jednim naslikanim fragmentom. Jasno je da je u pitanju usamljeni isečak realnosti kojem nedostaje ostatak. Dakle, ostatak je zaboravljen. Vodeći se logikom konfabulacije, koja, prema rečima autorke „predstavlja proizvodnju ili stvaranje lažnih ili pogrešnih sećanja bez namere da se obmane”, nadomešćuju se nedostajući delovi. Oni nastaju razvijanjem potencijala početnog fragmenta, uspostavljajući novo estetsko jedinstvo predstave. Prema rečima Vasilija Kandinskog: „Nužnost stvara formu”¹. Tako se i u slikarstvu Jelene Vezmar forma tvori iz likovnih elemenata inicijalnog predloška, simulirajući psihički proces domaštavanja nedostajućih delova. U slučaju misaone predstave radi se o konfabulaciji, dok se, u slučaju slike, radi o nastanku likovne forme koja oblikuje površinu platna. Cilj ovog procesa jeste razvoj atmosfere fotografije, koja ostaje najjasnije naslikana.

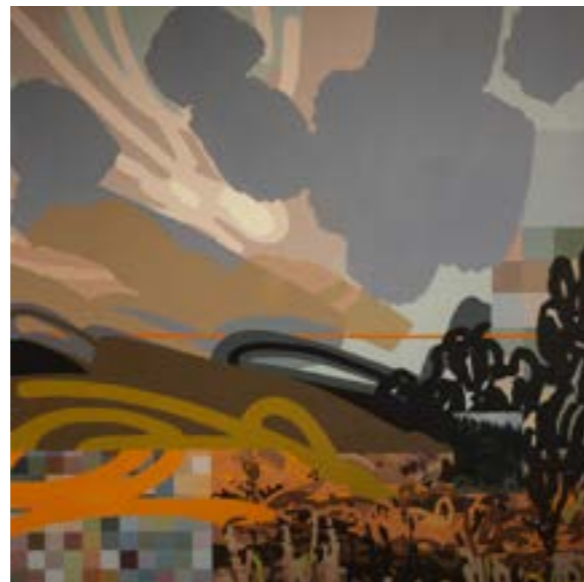
S obzirom da se konfabulacija naziva još i „poštenim laganjem”, autorka zaista biva poštena, dozvoljavajući nam da znamo šta je faktičko jezgro ovih „likovnih sećanja”. Sve dalje slikarske intervencije ostaju u širem stepenu razrade otkrivajući inicijalni predložak, osnovu oko koje se plete apstraktna potka. Zbog toga, Jelenino slikarstvo stoji između analitičkog pristupa slici i referencijalne apstrakcije. Analitički deo se ogleda jedino u tretmanu fotografskih predložaka tj. likovnih sećanja, dok se referencijalna apstrakcija bavi razvijanjem potencijalne „ideje predmeta”, zadržavajući se samo na krupnim kolorističkim masama. Prateći ovu logiku, nedostajući delovi bivaju nadomešćeni iskonstruisanim površinama fabrikujući novi „originalni” pejzaž. S obzirom da ove slike, u svojoj likovnoj celovitosti, ne prikazuju nijedan konkretan predeo ili predmet, možemo se zapitati da li su one uopšte u domenu referencijalne apstrakcije. Čak bi se moglo reći da je u pitanju kontra-referencijalna apstrakcija koja ne uopštava početni prizor, već je uopštavanje nužnost praznine.

„Ideja predmeta”, prema rečima Pikasa, „ostavlja svoj neizbrisiv trag”² koji se u slikarstvu Jelene Vezmar razlaže iz početnog predloška. On tako biva potvrđen, ne samo tematski, već i kao likovno polazište slike. Njegov koloristički dijapazon često biva transponovan u kvadratnu mrežu srodnih tonskih i bojenih vrednosti koja „pikselizuje” delove slike. Ponegde se među prigušenim nijansama pojavi i intenzivna, koloristički kontrastna intervencija, ali sve uvek ostaje rešeno u širokim poljima boje. Likovni elementi, kao i doslednost temi fotografskog predloška omogućavaju da se povuče jasna i krajnje očigledna paralela između autorkinog procesa slikanja i logično domišljenog narativa sećanja tokom konfabulacije.

Pejzaž kao tema prisutan je u svim izloženim radovima izuzev jednog, na kom je naslikana lobanja. Kombinacija melanholičnog raspoloženja slikanih predela sa lobanjom asocira na barokni motiv poznat pod latinskim nazivom „et in Arcadia ego”³, referirajući na sveprisutnost smrti. Ovime se uvodi svojevrsni memento mori u stvaralaštvo Jelene Vezmar.

Jovan Đorđević

Sećanje na brda

Loše po tebe

Dvosmerno ogledalo

Sećanje na zalazak

Neke od ovih izjava su tačne, a neke su lažne.

Sećam se blještave savršeno kružne zvezde, modrih brda iscurelih iz nabacanih mrkih oblaka i bodljikavog cveta ispred napuštene garaže.

Sećam se crvene zemlje umešane sa tirkiznom vodom, i začinjene izmičućim srebrom.

Sećam se vrtloga zelene trave u brzaku koji protiče ispod oborenog, ali živog belog drveta.

Sećam se velikog narandžastog žbuna probodenog visokim belim stubovima, i danonoćnog šuma kamenja i lišća.

Sećam se ogromne praznine pune svega.

Sećam se istopljene zemlje posute sjajnim kamenjem, zamotane u zelenu izmaglicu.

Sećam se naduvenog crvenog vazduha, izbrazdanog neba i izlomljenog sunca.

Sećam se visoke zelene trave i krckajućeg hladnog vazduha ispod uredno raspoređenih oblaka i igličastih zvezda.

Sećam se plave rupe pune meseca i senki.

Sećam se nekoliko dana stopljenih u jedan dugi, prvi dan.

Možda sam pomešala neke delove, ali nije važno, sve je tu.

Jelena Vezmar

¹ Dietmar, E. Abstract Art, Taschen, 2019. str. 48.

² Dietmar, E. Abstract Art, Taschen, 2019. str. 28.

³ Više o ovom motivu u: Panofsky, E. „Et in Arcadia Ego: Poussin and the Elegiac Tradition” u Meaning in Visual Arts, Doubleday Anchor Books, 1995. str. 295-320.